

ע.ע.

פרוטוקול מס' 3/ד'

מישיבת וועדת העבודה
מיום ד', כ"ח בחשוון תשס"ו - 24.11.54
(בשעה 9.00)

נ כ ח ד : חברי הוועדה:

- ע. גוברין - היו"ר
- ז' טברסקי
- א. רימלט
- י. ריפתין
- א. שוטסק
- ר. טרי
- א. תבורי

מוזמנים:

- מר רוזנליין - נציב שירות המדינה
- מר אלובי - מטעם נציב שירות השירות
- מר מלמד - " " " "

ד"ר נאמן - החשב הכללי

- מר הנגבי - מטעם משרד המספטים
- מר קיטרון - " " " "

ח ס ר ד :

- ה. כנגז
- ז. צ. הראל
- א. וילנסקה
- פ. חמדאן
- ק. כהנא
- ח. למדן
- א. סטופ
- מ. קלמר

- 1. חוק שירות המדינה (גימלאות) תשי"ג-1953.
 - 2. שונות.
- סדר-היום:

ע.ע.

הצעת חוק שירות המדינה (גימלאות), תשי"ג-1953:

היו"ר ע. גוברין:

היות והצעת חוק זה דומה לחוק הגימלאות לאנשי צבא הקבע, אני מציע לוועדה לאשר את אותם הסעיפים בהצעת חוק זו הדומים לסעיפים בחוק הגימלאות לאנשי צבא הקבע ולדון רק על הסעיפים שחברי הוועדה או נציגי איגוד עובדי המדינה הציעו לתקנם.

י. ריפתין:

יש יסוד להניח, שכל בחוק הגימלאות לאנשי צבא הקבע היו מספלים אנשים מקצועיים יותר ולא סחוך אותו החפזון - המוצדק - של להניח שכמה סעיפים בחוק הגימלאות לאנשי צבא הקבע היו מנוסחים בצורה אחרת.

לכן אני מבקש בהודמנות זו הערות של מוסחים ושל נציגי עובדי המדינה, מה לפי דעתם יש לתקן בחוק הגימלאות לאנשי צבא הקבע.

בישיבה האחרונה ביקשנו חומר על הזכויות הניחנות בחוק זה בהשוואה לזכויות שניתנו בחוקי פנסיה של מוסדות אחרים.

היו"ר ע. גוברין:

לאחר שנסיים את הדיון בהצעת חוק זו, אם תבוא הצעה מצד חבר-הכנסת ריפתין לעיין מחדש בחוק הגימלאות לאנשי צבא הקבע, נערוך על כך וויכוח.

קשה לעשות השוואות בין הצעת חוק זו לבין חוקי פנסיה אחרים. אפשר רק לבקש מוועדי העובדים של חברת החשמל, הסוכנות ומוסדות ההסתדרות להמציא לנו את החומר הדרוש.

נעבור לדיון על סעיפי החוק.

סעיף 1:

י. ריפתין:

בהגדרת המונח "עובד" אני מציע למחוק את המלים "ולמעט עובד ארעי".

האם החקופה יבנה נחשב עובד המדינה כעובד ארעי בכלל בחשבון הוותק לצרכי הישוב הפנסיה? ברור שסידורים פורמליים אינם יכולים לפגוע בזכות המצטרפת אל העובד מבחינת הזמן לגבי הפנסיה, נאמר לי שגם המטילה הראתה ב"לב מסויים הבנה בשאלה זו וחושבת שיש לפתור אותה.

היו"ר ע. גוברין:

מכיון שהמונח "עובד ארעי" מופיע גם בחוק שירות המדינה, אני מציע לדחות את הוויכוח וההחלטה בענין זה.

הוחלט לדחות את הוויכוח בענין "עובד ארעי"

וועדת העבודה
24.11.54

ע.ע.

סעיף 2:

ז. טברסקי:
מה במקרה שאדם נכנס לעבודה כחניך או שוליה וממשיך אחר-כך בעבודתו; האם החקופה עד גיל 18 נכללת בחשבון הוותק?

א. שומסק:
אני מציע לקבוע את תקופת השירות הרצוף מגיל 14.

ר. שרי:

דומני, שלפי החוקים שלנו יש אבחנה בין עובד צעיר ללא הגיע לגיל 18 לבין עובד אחר, ואם יש אבחנה כזאת, נראה לי שהיא צריכה להיות גם בחוק זה. חניך הוא אדם הלוכד את המקצוע, הוא אינו עובד, ועל כן מוצדק שחקופת שירותו לא תיכלל בחשבון הוותק. אולם אם ישנן עבודות שבהן מעסיקים לא חניכים הלוטדיה את המקצוע, אלא טבע העבודה הוא כזה שמעסיקים בו פועלים צעירים למטה מגיל 18, מדוע ייגרע חלקם? אפשר למצוא פירה ולאמר, שלגבי עובד עד גיל 18, כל שנה תיחשב כחצי שנה.

סר רוזולין:

המצב כיום הוא זה, שאדם הנכנס לעבודה בחור חניך, כאשר הוא מגיע לגיל 18 מחליטים אם להשאירו בשירות או לא. במקרה שהוא נשאר בשירות, הרי תקופת שירותו נחשבת באופן אוטומטי מיום בנייתו לעבודה ביחס לזכות הפיצויים, במקרה של פיטורין, גם אז משלמים לו פיצויים.

היור"ע. גוברין:

מהי המסקנה של הנוהג הזה לגבי הפנסיה?

סר רוזולין:

אם הממשלה מציעה שלגבי חישוב הפנסיה לא תובא בחשבון תקופת השירות עד גיל 18, לדעתי אין סתירה בין שני הדברים האלה.

סר סלמד:

פנסיה ניתנת לא בחביל חניכות או לימוד, אלא בחביל עבודה. עובד נחשב כעובד המדינה רק מיום הגיעו לגיל 18. לפני כן הוא חניך, ועל כן לא מגיעה לו פנסיה. לידיעתכם, ברוב החוקים של המדינות הזרות, הפנסיה מטלת בעד שירות רק מגיל 20.

י. ריפתין:

סר סלמד אמר, כי עבודה הנעשית ע"י נשים למטה מגיל 18 היא חניכות; האם זה מתאים למציאות? ישנם נערים העובדים בעבודה שאין בה השתלמות, אלא יש בה עבודה לגופה.

סר סלמד:

גם לגבי סוג עובדים אלה צריך לקבוע גיל מסויים, ונקבע ש-18 הוא הגיל.

א. ריסלט:

ההגיון היה צריך לחייב והמדינה מקבלת עובדים רק מגיל 18, או חניכים מגיל צעיר יותר. לא רצוי בהחלט ליצור סטטוס ל עובד בשירות המדינה לאדם שהוא למטה מגיל 18. צריך רק לפצוא דרך לחשב את תקופת שירותו של חניך במקרה שהמשיך לעבוד בשירות המדינה לאחר שהגיע לגיל 18.

וועדת העבודה
24.11.54

ע.ע.

א. לונסטק:

אני חושב, כי הנוהג הקיים בשירות המדינה, לחשב לצורך פיצויים גם את תקופת השירות עד גיל 18, הוא נוהג צודק ונכון.

אילו המסזלה היתה מציעה שלגבי עובדים חדשים ייחשבו לשירות המדינה, לא ייחזבו לצורך הפנסיה את תקופת שירותם עד גיל 18, אפשר היה להבין זאת. אולם לקבוע זאת לגבי כל מנצנצון/המדינה, זה לא רק לא צודק ביחס לעובדי המדינה, אלא עלול לסמס תקדים בלתי רצוי בכל יחסי העבודה, ועל כן אני מציע להוציא את התקנה הזאת.

היו"ר ע. גוברין:

אני מבקש לחזור לענין זה בישיבה הבאה, כי הענין אינו פשוט כל-כך, כפי שהוא נראה בתחילה.

הוחלט לחזור לסעיף 2 בישיבה הבאה.

סעיף 3:

א. רימלט:

אני חייב שסעיף-קטן (6) עושה למיותר אח כל הסעיפים-הקטנים הקודמים. אם נאמר: "כל הפסקה אחת יתקבצו בחקנות...", לשם מה הפירוט בסעיפים הקודמים? הייתי מציע שהחוק יגביל את אפשרות היר לקבוע בתקנות מהי ההפסקה שאינה מפסקת את רציפות השירות, או שקביעת התקנות תיעשה לאחר החייצוה עם וועדת העבודה של הכנסת.

א. שוטסק:

למה מחלה אינה נזכרת בהפסקה ואיננה מפסקת את תקופת השירות?

מר רוזוולין:

אני מבין את סעיף 3 בצורה כזאת: ההנראה הכוללת נמצאת בסעיף-קטן (1) - "פגרה, חופשה או סנוחה הניתנת לפי החוק או בהסכמת האדם המוסמך לכך בשירות המדינה". חופשה כוללת גם חופשת מחלה, לידה וכו'. יתר הסעיפים הקטנים באים לקבוע את המקרים שסעיף-קטן (א) אינו כולל. נוסף לכך בא סעיף-קטן (6) ונותן עוד פעם את האפשרות להוסיף, באמצעות תקנות, את אותם המקרים שהמחוקק שכח או לא ראה.

מר פלמר:

סעיף 57 מייפה את כוחו של הוועד האופר להחקין תקנות בכל ענין הנוגע לחוק זה.

ר. שרי:

האם חופשה כוללת גם חופשה ללא תשלום? במקרה שכן, אני מתנגד לכך.

אשר לסעיף-קטן (6), גם אני חושב אותו למיותר.

א. שוטסק:

אני מבין שחופשה כוללת גם חופשת מחלה, אולם חופשת המחלה המוגדרת לפי החוק מוגבלת בחקופה מסוימת, מה הדין במקרה שהמחלה נמשכה במסך תקופה ארוכה יותר?

וועדת העבודה

24.11.54

ע.ע.

י. ריפתין:

אני מציע להגדיר בסעיף הפירושים את המונח "חופשת מחלה".

מר קיסרון:

סעיף-קטן (3) עונה על כך: "...כל הפסקה אחרת: חלה בשירות ואין לעובד חליטה עליה".

י. ריפתין:

למה לא לציין את המונח "מחלה"? המונח "מחלה" אינו זהה לא עם חופשה,

לא עם מנוחה ולא עם האונת עבודה.

בסעיף-קטן (6), אני חושב שהצעת

חבר הכנסת רימלט צודקת. אם החוק אינו מטמא את כל האפשרויות השונות וצריך לחת לטר הממונה עליו את האפשרות לקבוע בתקנות במקרה הצורך כל הפסקה אחרת כבלתי מפסקת את רציפות השירות, קביעת התקנות צריכה להיות בהסכם עם איגוד עובדי המדינה ובאישור וועדת העבודה של הכנסת.

מר אלזבי:

בקשר לשאלתו של חבר הכנסת שרי, סעיף 3 מדבר על רציפות השירות, ז.א., איזו תקופה איננה שוכרת את הרציפות. חופשה ללא משלום, אם ניתנה ע"י איש כוסטן, איננה שוכרת את רציפות השירות, כלומר, התקופה שלפני החופשה ללא משלום חובא בחשבון לצורך חישובי הפנסיה; אשר לתקופה עצמה בה נמצא העובד בחופשה ללא משלום, סעיף 12(3) אוסר: "אין מביאים בחשבון אלא תקופת שירות שמגיעה בעדה משכורת לעובד...".

הוא הדין גם לגבי חופשת מחלה. התקופה שלפני המחלה חובא בחשבון לצורך חישובי הפנסיה, וכן חובא בחשבון אותה תקופה בחופשת המחלה והעובד קיבל בעדה משכורת.

א. שומסק:

אני מציע שלצורך חישוב הפנסיה חובא בחשבון גם אותה תקופה בחופשת המחלה

שאינ מקבלים בעדה משלום.

הי"ר ע. גוברין:

לדעתי, לא בטקרה איגוד עובדי המדינה לא העיר כל הערות לגבי סעיף 3. חוק שירות המדינה איננו דן בחופשה שנתית, חופשת מחלה, תאונה וכו', כי החוק קבע שענינים אלה הם מסוג הענינים שלגביהם חייבת הממשלה להגיע לכלל הסכם עם איגוד עובדי המדינה וההסתדרות, ואין לבזבז את כוחה. ועל כן, אינני יכול לקבל את הצעת חבר הכנסת ריפתין שתקנות שר-האוצר בענין חוק זה שעונות הסכם איגוד עובדי המדינה ואישור וועדת העבודה של הכנסת.

כן אינני מציע להגדיר בחוק את המונח "חופשת מחלה". אני משאיר זאת להתדיינות בין איגוד עובדי המדינה ונציגות השירות, וחזקה על איגוד עובדי המדינה לעמוד על זכויותיו.

י. ריפתין:

לא נאמר בהצעת חוק זו שקביעת החופשות השונות הוא ענין למו"ס עם איגוד עובדי המדינה.

וועדת העבודה
24.11.54

ע.ע.

א. טומסק:

אין בכלל בהצעת חוק זו כל סטטוס
לאיגוד עובדי המדינה.

היו"ר ע. גוברין:

סעיף 95 של הצעת חוק שירות המדינה
קובע: "ועדת השירות לא תפעל בתוקף
המדינה המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה".
מטכריותיה לפי הטעיטים... לחוק זה, אלא אחרי סו"מ עם מרגון עובדי

מר קיטרון:

אין זו הפעם הראשונה שאנו נתקלים
בבעיית הרציפות בעבודה, בחוק החופשה
השנתית ובחוק שירות מילואים (גיבלאות) נאמר: "לענין סעיף זה רואים
את ימי העבודה כרצופים אפילו חלה הפסקה בעבודה מחמת זירות במילואים,
יום מנוחה, חופשה ופגרה שניתנה לעובד על פי החוק או בהסכמת המעביד,
בין בשכר ובין שלא בשכר, שבייתה או השבתה, תאונה או מחלה". בשני החוקים
האלה לא בשתמסנו בניסוי "תאונה בעבודה או כל הפסקה אחרת", אלא כתבנו
במפורט: "שבייתה או השבתה, תאונה או מחלה". בהצעת החוק שהוועדה דנה
בה כעת שטינו מההוראות שנחקבלו בשני החוקים האלה, והשאלה היא באיזו
מידה רוצה הוועדה להתאים את ההוראות שבסעיף 3 להוראות שנחקבלו בחוקים
הקודמים.

סעיף 52 של הצעת החוק אומר: "האמור

בחוק שירות המדינה, תשי"ג-1953, על סו"מ או על התיעצות עם נציגות
עובדים ועל ועדת תיווך, יחול גם לגבי כל כלל, תנאי, המלצה או הוראה
אחרת, הניתנים לפי חוק זה מאת נציגי השירות או מאת ועדת השירות",
פלומר, חובת ההתייעצות עם איגוד עובדי המדינה אינה חלה על קביעת
תקנות השר.

א. רימלט:

אולי אפיר לבסח את סעיף-קטן (6)
בצורה זו: "כל ההפסקות הבלתי מפתיות

את רציפות השירות היקבענה בחקנות?"

היו"ר ע. גוברין:

אני מבקש מהיועצים המספטיים לכדר
בקודה מספטיית רצינית: לדעת, איגוד
עובדי המדינה יכול להתדיין עם הממונה על החוק, מכיון שסעיף 95 של
חוק שירות המדינה קובע, כי "ועדת השירות לא תפעל בתוקף מטכריותיה לפי
הטעיטים... לחוק זה, אלא אחרי סו"מ עם מרגון עובדי המדינה המייצג את
המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה...".

א. רימלט:

לענין החקנות יז שני אספקטים: אספקט
מקצועי ואספקט פוליטי, אני מדבר על

האספקט הפוליטי.

היו"ר ע. גוברין:

מכיון שנתעכב עוד כמה פעמים בענין
החקנות, אני מציע לחזור לבירור לאחר

שנגמור את הדיון על תוצאת החוק.

הוחלט לחזור לענין החקנות לאחר סיום
הדיון על הצעת החוק.

ע.ע.

וועדת העבודה

24.11.54

סעיף 4:

מר רוזולין: כידוע, ישנן הגבלות למספר התלויים אשר מזכים את העובד בתוספת משפחתית. סעיף-קטן (4) בא כדי לא לשלול זכות קצבה לתלויים אף אם הנפטר לא קיבל בעדם תוספת משפחתית למיכורתו.

מר אלובי: ישנם בני משפחה שבעדם מקבל העובד תוספת משפחה אפילו אם הם אינם תלויים בו, למשל, ילדים עד גיל 18. ישנם בני משפחה שבעדם מקבל העובד תוספת משפחתית רק אם הם תלויים בו. סעיף-4 קובע, כי שאיריו של נפטר לענין חוק זה הם אלה שבעדם קיבל העובד תוספת משפחה. נוסף לכך, בני משפחה יהיו תלויים בעובד אך הוא לא קיבל בעדם תוספת משפחה בגלל תלויים אחרים, נחשבים לשאירים לצורך חוק זה.

ר. שרי: האם ניסוח הסעיף הזה מתאים לניסוח סעיף הזאירים בחוק הביטוח הלאומי? האם יש סגמה שבכל החוקים שבהם נופיע המונח "שאירים" יהיה ניסוח מילולי אחיד?

היו"ר ע. גוברין: התשובה מינחן בישיבה הבאה.

ג. ר. נ. ת.:

היו"ר ע. גוברין: סדר-עבודתה/הוועדה הוא זה: א. חוק שירות המדינה וחוק שירות המדינה (גימלאות); ב. אני מניח שבעוד שבועיים נצטרך לקיים ישיבה נוספת כדי לשמוע מקירה על המצב בתעסוקה.

קיבלתי מכתב מארגון נכי מלחמת השחרור, בו הם מבקשים להפגיש אתם בקשר לחוק שירות המדינה וחוק שירות המדינה (גימלאות). אני מציע לבחור לשם כך בוועדת משנה.

הוחלט לבחור בוועדת משנה, המרכיבת מחברי הכנסת: ר. שרי כיו"ר, ז' טברסקי, א. רלמלס וי. ריפתין כדי לשמוע את דברי נציגי ארגון נכי מלחמת השחרור בקשר לחוק שירות המדינה וחוק שירות המדינה (גימלאות).

היו"ר ע. גוברין: בישיבה האחרונה עורר חבר-הכנסת ריפתין את ענין הסכסוך הפרץ בגדרה בין אנשי המעברה לבין העוורים בקשר לזכות הכניסה שנבנו ע"י משרד העבודה. אני מציע למנות וועדת משנה בה ארבעה חברים, אשר תיפגש עם אנשי משרד העבודה ותביא בפנינו את מסקנותיה, אם כי אינני חושב שזה ענין לוועדת העבודה.

וועדת העבודה
24.11.54

ע.ע.

י. ריפתין:

ענין שיכון העולים הוא בתחום פעולתו של מסדר העבודה ובתחום טיפולה של וועדת העבודה. חברי הכנסת חייבים לחזק ששם מתחוללת טרגדיה, כי עולים שהיה להם ברור כי השיכון נבנה עבורם סבורים שפותרים האלה אחרת על חשבונם, ואני חושב שאנו מוכרחים להיכנס לעובדיהקורה, אני מסכים עם הצעת חבר הכנסת גוברין, למנות וועדת מינה לטיפול בבעיה, אולם אני מציע להטיל על הוועדה לספל בענין ולהיפגש עם מי יתמצא לנכון - אנלי גם לבסוע לגדרה עצמה - ולהגיש את מסקנותיה לוועדה.

היו"ר ע. גוברין:

החפיד הראשון של הוועדה הוא להיפגש עם אנשי מסדר העבודה, אם תהיינה לוועדה הצעות אחרות, הביא אותן בפנינו.

הוחלט לבחור בוועדת מינה, המרכבת מחברי הכנסת: ז' סברסקי כיו"ר, י. ריפתין, א. תבורי וא. רימלט, אשר תיפגש עם אנשי מסדר העבודה בקשר לענין גדרה.

י. ריפתין:

לפני כמה שבועות ארעה החפוצות של קטר ברכבת, זכה נהרגו שני אנשים. המהנדס ברגר כתב אלי בענין זה וציין שזהו ענין של בטיחות בעבודה. אני שואל: האם זה נכון? אני רוצה לבקש לערוך בדיקה בענין זה, אולם אינני יודע למי לפנות, למסדר העבודה או למסדר התחבורה.

היו"ר ע. גוברין:

אני עונה על יסוד אי-ידיעה: לי צראה שמסדר העבודה יוסר בסודיות תוצאות של בדיקות מעין אלו עד לאחר גמר המספטים עם חברות הביטוח וכו'. בכל אופן, אברר את הבעיה.

(הישיבה נועלה בשעה 11.00)